

Zwaargewicht slaat twaalf putten op een werkdag

ELST - Voor de retourbemaling rondom de vernieuwing van een hoofdriool in Elst boort Smet Grondwatertechniek maar liefst 94 retourputten. Daarvoor wordt een zware ankerboormachine in stelling gebracht die zonder stangwissel tot 12 meter diepte boort.

De zwaargewicht staat momenteel te draaien op een braakliggend terrein in Elst. Dat bevindt zich op een paar honderd meter afstand van de bouwput waarin hoofdaannemer Mouwrik Waardenburg zijn werk moet doen. De ankerboormachine is aangepast om spoelboringen uit te voeren en realiseert ongeveer een put per uur. Dat schiet lekker op met werkdagen van twaalf uur. De putten worden in twee rijen van 700 meter lengte geboord. Voor de bronnen bij de bouwput zet Smet GWT een kleinere machine in. Daarmee kunnen niet twaalf bronnen op een dag worden geslagen, maar dat hoeft ook niet. De machine op rupsbanden kan beter uit de voeten tussen de woningen en bebouwing waar Mouwrik Waardenburg het hoofdriool vervangt over een lengte van ruim een kilometer. De machine en de bronnen schuiven met het werk mee.

Droge put

Volgens Joris Loonen van Smet zijn er zes tot tien bronnen nodig om een droge put te garanderen. Vanwege de hoge grondwaterstanden in het rivierengebied en het grove zand en grind ter plaatse moet er wel veel water onttrokken worden. Gemiddeld zo'n 250 kuub per uur, hoewel uitschieters te verwachten zijn van wel 350 kuub per uur. Daarom is het grote aantal van 94 retourputten nodig. Want het water moet onder invloed van de zwaartekracht terugzakken in het pakket waar het ook aan is onttrokken. Dat gebeurt zo ver mogelijk van de plek waar op dat moment gegraven wordt. Zeventig procent van dat water wordt teruggevoerd in de ondergrond. Bouwkundige of bodemtechnische redenen om dat te doen zijn er volgens Loonen eigenlijk niet. Er treden geen grote verzakkingen op als het water wordt geloosd op het oppervlakte water. Evenmin komen er koppen van houten heipalen droog te staan. Maar het waterschap eist retournering en vraagt geld per geloosde kuub. Het veld met retourputten blijft het komende half jaar in gebruik. In die tijd zal de Nederlands- Belgische bemalingsspecialist de putten een paar keer regenereren om te voorkomen dat ze verstopt raken. Het grondwater is namelijk sterk ijzerhoudend en de kans op vlokvorming is groot, zodra het ijzer in aanraking komt met zuurstof. Smet zal de putten tussentijds een paar keer schoon blazen met compressoren.